

[Atli Dam]

gælde på Færøerne, først får gyldighed efter forelæggelse for hjemmestyrets myndigheder og først efter nøje forhandlinger mellem regeringen og landsstyret, vil det være meget begrænset, hvad der kan forventes af selvstændige lovgivningsinitiativer eller selvstændige forslag fra et færøsk folketingsmedlem.

Medlemmet vil i sit arbejde skulle afpasse hensynet og pligten til loyalt at repræsentere de beslutninger, som Lagtinget træffer, til egne ideologiske og holdningsmæssige præferencer. Det tjener eksempelvis intet formål at gøre Folketinget til skueplads for rent interne politiske uoverensstemmelser på Færøerne. På den anden side er det gavnligt, at også Folketingets medlemmer får et så nuanceret billede som muligt af de synspunkter, der nu engang er repræsenteret i Færøernes Lagting og i den færøske befolkning. Det er også helt naturligt, at vi har et nært samarbejde med partier eller grupper i Folketinget, hvor vi som medforslagsstillere forsøger at fremme lovgivninger, vi kunne ønske gennemført på Færøerne, og helt naturligt, at vi i stemmeafgivning klart præciserer, at der sammenfaldende interesser, eller at der foreligger en ideologisk overensstemmelse.

Da en lang række retlige forhold, som behandles i dette høje Ting, også gælder – eller kan komme til at gælde – færøske borgere og således vil regulere forholdet færøske borgere imellem eller imellem borgere og myndigheder, vil et færøsk folketingsmedlem have helt den samme forpligtelse til samvittighedsfuldt at arbejde med disse forslag og så vidt muligt sætte sit præg på lovgivningen kun bundet af egen samvittighed.

Som repræsentant for et parti, der går ind for fortsat rigsfællesskab, men med gennemførelse af den udstrakte grad af selvstyre og selvbestemmelse, der ligger i en fuldstændig udfyldelse af hjemmestyrelovens rammer eller den revision af disse rammer, som tiden måtte kræve, uden dermed at sigte mod ophævelse af fællesskabet, vil jeg dog anse den vigtigste opgave for et færøsk medlem for at være at informere bedst muligt om færøske behov og om færøske holdninger og pege på, hvordan færøske interesser bedst varetages og bedst inkorporeres i det arbejde, der i øvrigt afvikles her i Tinget.

Såvel Færøernes landsstyre som Danmarks regering skal i deres behandling af spørgsmål

af fælles interesse være i overensstemmelse med henholdsvis lagtingsflertallet og folketingsflertallet. Der vil derfor være en lang række sager, hvor man fra færøsk side føler, at man ikke kan opnå tilfredsstillende resultater, fordi regeringen føler sig bundet af et folketingsflertal, som den mener ville blokere en aftale eller et kompromis, der tilgodeser færøske ønsker eller krav. I sådanne tilfælde må det være helt legitimt – ja, en forpligtelse for et færøsk folketingsmedlem – igennem information at forsøge at påvirke sine danske kolleger, således at regeringen lettere vil kunne imødekomme, hvad Lagtinget og landsstyret anser for berettiget og rimeligt.

I udøvelsen af denne virksomhed kræves der en vis sund vurderingsevne og fingerspidsførmelse, således at man ikke utidigt kommer til at gribe ind i eller påvirke et forhandlingsforløb, som regeringen og landsstyret er enige om at gennemføre, inden sagen rejses i Folketinget og i Lagtinget.

Til belysning af berettigelsen af denne virksomhed vil jeg tillade mig at nævne nogle sager, hvor vi fra færøsk side anser en modning i Folketinget for hensigtsmæssig, således at vi kan nå frem til løsninger, der ikke varigt skader rigsheden eller enigheden mellem rigets dele.

Så langt den væsentligste sag af denne karakter er spørgsmålet om forvaltningen af den færøske undergrund. Der har siden 1975 været ført en række forhandlinger mellem regeringen og landsstyret herom, uden at der har kunnet opnås enighed, og jeg ved, at landsstyret er indstillet på endnu en tid at fortsætte i dette regi. Men da det er min formodning, at regeringen føler sig bundet af eller mener, at et flertal i Folketinget ikke kan acceptere, at sagsområdet Færøernes undergrund overføres til særanliggende, vil jeg tillade mig at præsentere de færøske synspunkter uden dog at fremsætte forslag i sagen, der som nævnt ligger til fortsat behandling med regeringen.

Sagsområdet råstoffer i undergrunden er opført på hjemmestyrelovens liste B over områder, der efter nærmere forhandling kan overføres til særanliggende. De fleste af områderne på denne liste er overført uden problemer, og det er uomtvisteligt, at var spørgsmålet taget op til forhandling på et hvilket som helst tidspunkt før 1972–73, var området i dag særanliggende